

СХВАЛЕНО
на засіданні
педагогічної ради
29.08.2024 року
(протокол № 2)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник (директор)
гімназії № 2

Людмила МАТЯХ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Ніжинської гімназії № 2
Ніжинської міської ради
Чернігівської області

Структура освітньої програми:

1.	Вступна частина. Мета Освітньої програми (далі – ОП). Завдання ОП закладу <i>- Таблиця цінностей гімназії</i> <i>- Формула та структура НУШ</i> <i>- Початкова школа</i> <i>- Базової середня освіта</i> <i>- Модельні навчальні програми</i>
2.	Цілі та задачі освітнього процесу гімназії <i>- Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти</i> <i>- Наскрізні лінії</i>
3.	Модель випускника
4.	Особливості організації освітнього процесу
5.	Забезпечення якості освіти
6.	Навчальний план та шляхи його реалізації <i>- Пояснювальна записка</i> <i>- Загальний обсяг навчального навантаження</i> <i>- Навчальні плани</i>
7.	Інструментарій оцінювання

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА. МЕТА ОП. ЗАВДАННЯ ОП ЗАКЛАДУ

Освітня програма Ніжинської гімназії № 2 розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Освітня програма схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником.

Згідно зі Статутом Ніжинська гімназія № 2 Ніжинської міської ради Чернігівської області – правонаступник Ніжинської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Ніжинської міської ради Чернігівської області – є комунальним закладом і власністю територіальної громади м. Ніжина. Мова навчання – українська.

Головною метою Ніжинської гімназії № 2 є забезпечення реалізації права громадян на здобуття базової середньої освіти, а також усебічного розвитку людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей; формування необхідних для успішної самореалізації компетентностей; виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та до спрямування власної діяльності на користь іншим людям і суспільству; збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу; підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Діяльність Ніжинської гімназії № 2 будується на принципах гуманізму, демократизму, незалежності від політичних, громадських і релігійних організацій та об'єднань, взаємозв'язку розумового, морального, фізичного й естетичного виховання, органічного поєднання загальнолюдських духовних цінностей із національною історією та культурою, диференціації й оптимізації змісту і форм освіти, науковості, розвиваючого характеру навчання та його індивідуалізації.

Головними цілями та завданнями діяльності гімназії є: пошук та відбір, розвиток природних позитивних нахилів, обдарувань, здібностей найбільш талановитих дітей; забезпечення учнів ґрунтовними знаннями з різних галузей наук; формування особистості, її активної громадянської позиції та професійних якостей; підготовка до трудової й громадської діяльності, надання можливості найбільш обдарованим гімназістам реалізувати індивідуальні творчі запити.

Здобуття базової середньої освіти у Ніжинській гімназії № 2

У 2024/2025 навчальному році у гімназії навчається 433 здобувачі освіти:

- початкова освіта – перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає оволодіння особою сукупністю компетентностей, які визначені державним стандартом початкової освіти – 198 здобувачів освіти;
- базова середня освіта – другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає оволодіння особою сукупністю компетентностей, які визначені державним стандартом базової середньої освіти – 235 здобувачів освіти.

Освітня програма Ніжинської гімназії № 2 є єдиним комплексом освітніх компонентів, спланованих та організованих закладом освіти для досягнення здобувачами освіти визначених відповідним Державним стандартом базової середньої освіти результатів навчання, до якої входять навчальні плани, що складаються на основі типових навчальних планів, розроблених та затверджених Міністерством освіти і науки України, із конкретизацією варіативної частини.

Основою для розроблення освітньої програми є відповідний Державний стандарт початкової та базової середньої освіти (початкова школа (структурний підрозділ), що забезпечує початкову освіту, – 4 роки; гімназія, що забезпечує базову середню освіту, – 5 років).

Освітня програма передбачає освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти.

Ніжинська гімназія № 2 утворює інклюзивні класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами на підставі звернення батьків дитини або осіб, які їх замінюють, створює умови для навчання цих осіб відповідно до індивідуальних програм розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей (10 класів, 14 учнів із ООП на 2024/2025 навчальний рік).

Згідно з Положенням про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 8, із змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 10.07.2019 № 955, 8 учнів навчаються за індивідуальною формою (педагогічний патронаж) та 43 учні

здобувають освіту за сімейною (домашньою) формою навчання (10 учнів – у Ніжинській громаді, 33 учні – за кордоном).

Ніжинська гімназія № 2 за наявності належної матеріально-технічної та соціально-культурної бази, власних фінансових коштів має право проводити міжнародний учнівський та педагогічний обмін у рамках освітніх програм, проєктів, установлювати відповідно до законодавства прямі зв'язки з міжнародними організаціями та освітніми асоціаціями.

УЧНІ ОТРИМАЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ БУДУВАТИ ВЛАСНУ ОСВІТНЮ ТРАЄКТОРІЮ

**Для учнів
з особливими
освітніми потребами –
успішна інтеграція
у життя звичайної
школи**

**Для учнів, які
мають додаткові
заняття – можливість
перезарахувати
позаурочні заняття та
не відвідувати окремі
шкільні предмети**

**Для учнів,
які перебувають
на домашньому
навчанні – легко та
безпечно отримати
повну загальну
середню освіту**

Ми поєднуємо кращі освітні традиції та сучасні інновації, щоб виховати сильну, відповідальну, успішну, гармонійно розвинену особистість з актуальними життєвими навичками та сталою громадянською позицією.

Наші переваги – мотивуюче навчання, сповнене змісту й сенсів:

- Адаптивне та розвивальне навчання, базоване на практичному, діяльнісному, компетентнісному, інтегрованому підходах.
- Більше практики завдяки проєктним і кейс-технологіям.
- Навчаємося, щоб уміти вчитися, щоб приймати рішення й діяти, щоб співіснувати упродовж життя.
- Фокусування на вивченні іноземних мов: додаткове опанування польської мови та додаткові години англійської мови.
- Індивідуальний освітній прогрес понад усе! Мотивація без примусу та мінімізація стресу.
- Ми продукуємо можливості вчитися радісно та цікаво, творити й досягати успіху.

Гімназія – це особливий освітній і соціальний простір, де визнається та підтримується індивідуальність кожного здобувача освіти.

ЦІННОСТІ	ТАБЛИЦЯ ЦІННОСТЕЙ ГІМНАЗІЇ
	Культура здорового способу життя
	Фізичне та психічне здоров'я
	Інтелектуальний розвиток
	Свобода як незалежність у діях
	Безпека та благополуччя здобувача освіти
	«Позитивні» правила в закладі
	Практичні щоденні рішення
	Співпраця з батьками та інш. позашкільними установами
	Повага, толерантність, упевненість, самоповага
Самостійність, стимуляція, пріоритетність, досягнення	

ФОРМУЛА НОВОЇ ШКОЛИ

ФОРМУЛА НОВОЇ ШКОЛИ СКЛАДАЄТЬСЯ З ДЕВ'ЯТИ КЛЮЧОВИХ КОМПОНЕНТІВ:

/01 Новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві.	/06 Орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм.
/02 Умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно.	/07 Нова структура школи, яка дає змогу добре засвоїти новий зміст і набутти компетентності для життя.
/03 Наскрізний процес виховання, який формує цінності.	/08 Справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти.
/04 Децентралізація та ефективне управління, що надасть школі реальну автономію.	/09 Сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні навчального закладу.
/05 Педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.	

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Освітня програма початкової освіти (далі освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації початкової освіти, як єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма (початкова освіта) розроблена на виконання:

– Закону України «Про освіту» (прийнято 05.09.2017, набрав чинності 28.09.2017).

– Закону України «Про загальну середню освіту» (із змінами, внесеними згідно із Законом № 1642-III від 06.04.2000, ВВР, 2000, № 27, ст.213), (із змінами, внесеними згідно із Законами № 2905-III від

20.12.2001, ВВР, 2002, № 12-13, ст.92, № 380-IV від 26.12.2002, ВВР, 2003, № 10-11, ст.86, № 1344-IV від 27.11.2003, ВВР, 2004, № 17-18, ст.250, № 2285-IV від 23.12.2004, ВВР, 2005, № 7-8, ст.162 N 2505-IV від 25.03.2005, ВВР, 2005, № 17, 18-19, ст.267, № 3235-IV від 20.12.2005, ВВР, 2006, № 9, № 10-11, ст.96, № 489-V від 19.12.2006 - набрав чинності з 01.01.2007 р.), окрім того:

1-2 класи

– Постанови Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» для 1-х класів.

– Наказу МОН України № 1272 від 08.10.2019 "Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти" (Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.).

– Листа МОН України №1/9-344 від 25.05.2018 "Про завершення експертизи освітніх програм".

– Наказу МОН від 13.07.2021 № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”.

3-4 клас

– Наказу МОН України № 1273 від 08.10.2019 "Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти" (Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.).

Перелік освітніх галузей для 1-4 класів, які працюють за НУШ

(Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.)

- Мовно-літературна, у тому числі:
- Рідномовна освіта (українська мова та література;) (МОВ)
- Іншомовна освіта (ІНО)
- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язберезувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МІО)
- Фізкультурна (ФІО)

З метою особистісного розвитку учнів, збагачення їхнього емоційно-естетичного досвіду, формування художніх смаків у 4-А класі продовжено вивчення курсу за вибором «Основи театральної грамоти» (за авторською програмою вчителя-методиста Л.Самсоненко, рекомендованою Міністерством освіти і науки України у 2011 році та адаптованою до НУШ).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька в межах кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених Типовими освітніми програмами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння в реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо-предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання й підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу та формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх у нові ситуації.

СТРУКТУРА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

I. ПОЧАТКОВА ШКОЛА

1 2 3 4 4 роки

II. БАЗОВА СЕРЕДНЯ ШКОЛА (ГІМНАЗІЯ)

5 6 7 8 9 5 років

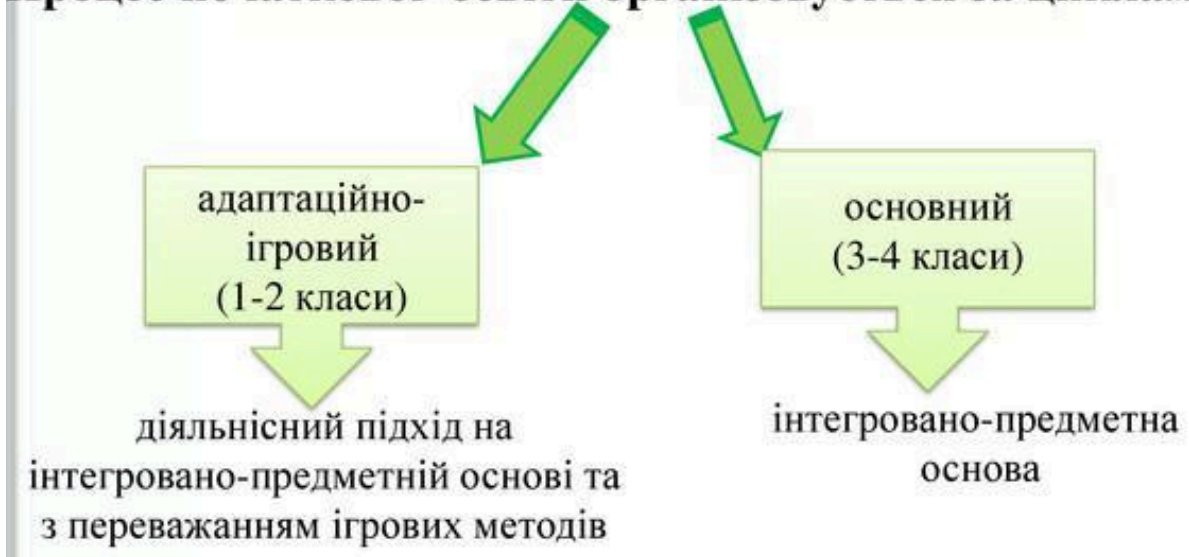
III. ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ШКОЛА

10 11 12 3 роки

Академічного спрямування - академічний ліцей

Професійного спрямування - професійний ліцей

Процес початкової освіти організовується за циклами

Окрім того, державний стандарт передбачає поділ базової середньої освіти на два цикли, що дають змогу враховувати вікові й індивідуальні особливості розвитку і потреби учнів, а також забезпечити просування індивідуальними освітніми траєкторіями:

Адаптаційний цикл	Цикл базового предметного навчання
(5-6 класи)	(7-9 класи)

ВРАХОВУВАТИМУТЬСЯ ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ: ПЕРЕДБАЧЕНО 3 АДАПТАЦІЙНІ ЦИКЛИ

1

АДАПТАЦІЙНО-ІГРОВИЙ
ЦИКЛ

1-2 КЛАСИ

2

АДАПТАЦІЙНИЙ
ЦИКЛ

5-6 КЛАСИ

3

ПРОФІЛЬНО-АДАПТАЦІЙНИЙ
ЦИКЛ

10 КЛАС

Адаптаційний період надає чудову можливість безболісно пристосуватися до нових умов навчання та знизити рівень стресу.

ГІМНАЗІЯ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ БАЗОВУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ (5 РОКІВ)

Цілі базової середньої освіти

Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

1. Мовно-літературна: українська мова та література; зарубіжні літератури; мова та література корінного народу або національної меншини; іншомовна освіта.
2. Математична.
3. Природнича.
4. Технологічна.
5. Інформатична.
6. Соціальна і здоров'язбережувальна.
7. Громадянська та історична.
8. Мистецька.
9. Фізкультурна.

Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти, незалежно від підпорядкування й форм власності, та варіативну складову, що є освітнім компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які надає заклад за батьківські кошти.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів і варіативної складової, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора гімназії.

Години варіативної складової розподіляються на:

- упродовження курсів за вибором;
- факультативи, індивідуальні та групові заняття.

У гімназії здійснюється формування ключових компетентностей, таких як уміння вчитися, підвищувати рівень загальної культури, практична спрямованість навчально-пізнавальної діяльності. З цією метою та за результатами анкетування батьків і учнів продовжується факультативне вивчення польської мови.

Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельна навчальна програма розробляється на основі Державного стандарту базової середньої освіти, зокрема:

- ґрунтується на визначених стандартом ціннісних орієнтирах;
- охоплює формування наскрізних в усіх ключових компетентностях умінь;
- передбачає реалізацію вимог до обов'язкових результатів навчання у відповідній (відповідних) освітній (освітніх) галузі (галузях);
- урахує наступність між циклами навчання на рівнях початкової та базової середньої освіти;
- орієнтується на компетентнісний потенціал відповідної галузі / галузей, що визначає здатність кожної освітньої галузі формувати всі ключові компетентності через розвиток умінь і ставлень та базові знання.

Модельна навчальна програма містить такі обов'язкові структурні компоненти:

Вступна частина	визначено основні положення щодо ролі та значення навчального предмета (інтегрованого курсу) в системі загальної середньої освіти (його мету, завдання, принципи, на яких ґрунтується програма, пріоритети викладання предмета, структуру предмета, напрями реалізації цієї програми та особливості організації освітнього процесу з цього навчального предмета (інтегрованого курсу))
Основна частина	викладено орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів за роками навчання, пропонований зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів
Прикінцева частина (за потреби)	можуть бути запропоновані орієнтовні форми проведення оцінювання результатів навчання, використання засобів навчання, додаткові компоненти тощо

**Перелік модельних навчальних програм
для учнів 5-7 класів Ніжинської гімназії № 2 на 2024/2025 н.р.**

<i>Модельні навчальні програми</i>	<i>Автори</i>
«Українська мова. 5-6 класи» для ЗЗСО	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
«Українська мова. 7-9 класи» для ЗЗСО	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
«Українська література. 5-6 класи» для ЗЗСО (у редакції 2023 року)	Яценко Т.О., Пахаренко В.І., Слижук О.А., Тригуб І.А., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Овдійчук Л.М., Дячок С.О., Макаренко В.М.
«Українська література. 7-9 класи» для ЗЗСО	Яценко Т.О., Пахаренко В.І., Слижук О.А., Тригуб І.А.
«Зарубіжна література. 5-9 класи» для ЗЗСО (у редакції 2023 року)	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тихоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
«Іноземна мова. 5-9 класи» для ЗЗСО	Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Трифан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.
«Математика. 5-6 класи» для ЗЗСО	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В., Семенов В.В., Якір М.С.
«Алгебра. 7-9 класи» для ЗЗСО	Істер О.С.
«Геометрія. 7-9 класи» для ЗЗСО	Істер О.С.
«Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для ЗЗСО	Коршевніук Т.В.
«Географія. 6-9 класи» для ЗЗСО	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.
«Біологія. 7-9 класи» для ЗЗСО	Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.
«Фізика. 7-9 класи» для ЗЗСО	Кремінський Б.Г., Гельфгат І.М., Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О.О.
«Хімія. 7-9 класи» для ЗЗСО	Григорович О.В.
«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для ЗЗСО	Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.

«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для ЗЗСО	Шиян О.І., Дяків В.Г., Седоченко А.Б., Страшко С.В.
«Етика. 5-6 класи» для ЗЗСО	Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.Я.
«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для ЗЗСО	Гісем О.В., Мартинюк О.О.
«Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для ЗЗСО	Олександр Гісем, Олександр Мартинюк, Наталія Сорочинська, Ольга Гісем, Ярослав Василенко
«Історія України. 7-9 класи» для ЗЗСО	Гісем О.В., Бойко В.І., Василенко Я.Л., Даниленко В.М., Мартинюк О.О., Охредько О.Е., Сирцова О.М., Тарасюк Т.Д.
«Всесвітня історія. 7-9 класи» для ЗЗСО	Гісем О.В., Бойко В.І., Василенко Я.Л., Даниленко В.М., Мартинюк О.О., Охредько О.Е., Сирцова О.М.
«Інформатика. 5-6 класи» для ЗЗСО	Морзе Н.В., Барна О.В.
«Інформатика. 7-9 класи» для ЗЗСО	Морзе Н.В., Барна О.В.
«Технології. 5-6 класи» для ЗЗСО	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
«Технології. 7-9 класи» для ЗЗСО	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для ЗЗСО	Масол Л.М., Просіна О.В.
«Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для ЗЗСО	Гайдамака О.В., Лемешева Н.А.
«Фізична культура. 5-6 класи» для ЗЗСО	Педан О.С., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Стеценко В.Г., Остапенко О.І., Лакіза О.М., Косик В.М. та інші
«Фізична культура. 7-9 класи» для ЗЗСО	Баженков Є.В., Коломоєць Г.А., Боляк А.А., Дутчак М.В., Дніпров О.С., Бідний М.В., Ребрина А.А., Деревянко В.В., Малечко Т.А., Омеляненко І.О., Волкова І.В., Педан О.С. та інші
«STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для ЗЗСО	Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.

«Драматургія і театр. 5-6 класи» (міжгалузевий інтегрований курс) для ЗЗСО	Старагіна І.П., Чужинова І.Ю., Івасюк О.М.
«Драматургія і театр. 7-9 класи» (міжгалузевий інтегрований курс) для ЗЗСО	Старагіна І.П., Івасюк О.М., Матусяк А., Бакула Б.

II. ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ГІМНАЗІЇ

Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька в рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів; чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з людьми усно, письмово та за допомогою засобів</p>

		<p>електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій; усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>

6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших, незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно й логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись</p>

		<p>етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

При формуванні шкільного середовища враховувано наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізні лінії допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального й фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета, проводяться відповідні трактовки, приклади й методи навчання, реалізуються міжпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна й залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- курси за вибором, факультативи;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу й роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня, як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

III. МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА

Випускник Нової української школи й Ніжинської гімназії № 2 Ніжинської міської ради Чернігівської області – це особистість, патріот та інноватор:

- цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни й патріоти, здатні до інновацій, – ось загальна формула, до якої прагнуть освітні заклади, і наша гімназія не є винятком. Стоячи на порозі великим змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчити користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

До ключових компетентностей, визначених Новою Українською Школою та педагогічною радою гімназії належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного

самовираження, готовність спілкуватися українською мовою як рідною в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості; прагнення шукати і пропонувати нові ідеї; самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів; пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, гімназія, громада тощо); формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади; реалізації проєкту «Громадсько активна школа»;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основ екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя; усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети; активність в житті класу і гімназії; повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації; цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як

громадянина України; дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати й розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

IV. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку здобувачів освіти.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);

- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, врахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження учнівського самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки, відеоуроки тощо.

Із метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – це така форма навчальної діяльності, яка надає учням можливість застосовувати отримані ними знання на практиці. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

V. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- забезпечення комфортних і безпечних умов навчання та праці;
- створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації;
- формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору;
- наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень;
- застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти;
- спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання;

- ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти;
- постійне підвищення рівня професійної компетентності та майстерності педагогічних працівників;
- налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками чи іншими законними представниками (далі - батьки), працівниками закладу освіти;
- організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності;
- наявність стратегії та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань;
- формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм;
- ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників;
- організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, прийняття управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою;
- формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи методичних об'єднань, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення - через накази по гімназії, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і плануємо заходи корекції;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників - через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи (кожен учитель створює власне портфоліо, відстежуємо просування та успіхи).

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності відповідає профілю, маємо високого рівня педагогів природничих предметів ;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності згідно з Положенням про кабінети здійснено лише у природничих кабінетах;

- якість проведення навчальних занять: 64% педагогів вищої кваліфікаційної категорії, 16% учителів-методистів та 36% старших учителів;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно до графіка контролю та моніторинг посеместрового бала.

VI. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ШЛЯХИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до робочих навчальних планів Ніжинської гімназії № 2
Ніжинської міської ради Чернігівської області
на 2024/2025 навчальний рік

Типові освітні програми гімназії створені на виконання абзацу двадцять другого частини першої статті 64 Закону України «Про освіту», з метою впровадження Державного освітнього стандарту та задоволення освітніх потреб учнів, розвитку їхніх здібностей і обдарувань.

Тип школи: гімназія

Кількість класів: 16

Кількість учнів: 433

Мова навчання: українська

Типові освітні програми розробляються відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України:

Для 1-2 класів – Наказ МОН України № 1272 від 08.10.2019 року «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.)

Для 3-4 класів – Наказ МОН України № 1273 від 08.10.2019 року «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.)

Для 5-7 класів – Наказ МОН України № 1120 від 09.08.2024 року «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (Додаток 3 до Типової освітньої програми)

Для 8-9 класів – Наказ МОН України № 405 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (Таблиця 1 до Типової освітньої програми)

Особливості організації навчального процесу:

Відповідно до кадрового забезпечення, бажання учнів та їхніх батьків, спеціалізації закладу в структурному підрозділі «Початкова школа» запроваджено курс за вибором «Хореографія» (*учитель Леся Фінь*).

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується окремими предметами: «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво» в початковій школі, а в 5-7 класах НУШ – «Мистецтво» (інтегрований курс): 5-6 кл., автори:

Масол Л.М., Просіна О.В.; 7 кл., авт. Масол Л.М. (*учитель Тетяна Курочка*).

З метою особистісного розвитку учнів, збагачення їхнього емоційно-естетичного досвіду, формування художніх смаків у 4-А класі запроваджено вивчення курсу за вибором «Основи театральної грамоти» (за авторською програмою вчителя-методиста *Людмили Самсоненко*, рекомендованою Міністерством освіти і науки України у 2011 році та адаптованою для учнів НУШ).

У структурному підрозділі гімназії «Початкова школа» (8 класів) діє дві ГПД (групи подовженого дня), які відвідують 60 учнів (по 30 учнів у кожній).

Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів гімназії складає 15102,5 годин/навчальний рік:

1-4 класи НУШ		5-7 класи НУШ		8-9 класи	
1	700 годин	5	1960 годин (980*2)	8	1207,5 годин
2	1540 годин (770*2)	6	2170 годин (1085*2)	9	1260 годин
3	2415 годин (805*3)	7	2240 годин (1120*2)		
4	1610 годин (805*2)				
Усього:	6265 год/ навч.рік	Усього:	6370 год/ навч.рік	Усього:	2467,5 год/ навч.рік
Типові освітні програми, затверджені наказами МОН від 08.10.2019: № 1272 (1- 2 кл.), № 1273 (3-4 кл.)		Типова освітня програма для 5-9 класів ЗЗСО (додаток 1), затверджена наказом МОН від 19.02.2021 № 235 (у редакції наказу МОН від 09.08.2024 № 1120)		Типова освітня програма ЗЗСО II ступеня, затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 405	

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальному плані закладу.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Ніжинської гімназії № 2
на 2024/2025 навчальний рік

для 1 класу початкової школи з українською мовою навчання

Наказ МОН України № 1272 від 08.10.2019 року «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»

(Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Українська мова	5
Іноземна мова (англійська)	2
Математика	3
Я досліджую світ:	7:
Мовно-літературна галузь	2
Математична	1
Природнича	2
Технологічна	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	0,5
Громадянська та історична	0,5
Образотворче мистецтво	1
Музичне мистецтво	1
Фізична культура	2
Хореографія	1
Усього	19+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	22

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Ніжинської гімназії № 2
на 2024/2025 навчальний рік
для 2 класів початкової школи з українською мовою
навчання

Наказ МОН України № 1272 від 08.10.2019 року «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»

(Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	2-А	2-Б	Разом
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова (англійська)	3	3	6
Математика	3	3	6
Я досліджую світ:	8:	8:	16:
Мовно-літературна галузь	2	2	4
Математична	1	1	2
Природнича	2	2	4
Технологічна	1	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	0,5	0,5	1
Інформатика	1	1	2
Образотворче мистецтво	1	1	2
Музичне мистецтво	1	1	2
Фізична культура	2	2	4
Хореографія	1	1	2
Усього	21+3	21+3	42+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	-	-	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	22	22	44

Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	24	24	48
--	----	----	----

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Ніжинської гімназії № 2
на 2024/2025 навчальний рік
для 3 класів початкової школи з українською мовою
навчання

Наказ МОН України № 1273 від 08.10.2019 року «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»

(Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
	3-А	3-Б	3-В	Разом
Українська мова	5	5	5	15
Іноземна мова (англійська)	3	3	3	9
Математика	4	4	4	12
Я досліджую світ:	7:	7:	7:	21:
Мовно-літературна галузь	2	2	2	6
Математична	1	1	1	3
Природнича	2	2	2	6
Технологічна	1	1	1	3
Соціальна і здоров'язберезувальна	0,5	0,5	0,5	1,5
Громадянська та історична	0,5	0,5	0,5	1,5
Інформатика	1	1	1	3
Образотворче мистецтво	1	1	1	3
Музичне мистецтво	1	1	1	3
Фізична культура	2	2	2	6
Хореографія	1	1	1	3
Усього	22+3	22+3	22+3	66+9

Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	-	-		-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	23	46
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	25	25	25	75

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

**Ніжинської гімназії № 2
на 2024/2025 навчальний рік**

для 4 класів початкової школи з українською мовою навчання

Наказ МОН України № 1273 від 08.10.2019 року «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»

(Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	4-А	4-Б	Разом
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова (англійська)	3	3	6
Математика	4	4	8
Я досліджую світ:	7:	7:	14
Мовно-літературна галузь	2	2	4
Математична	1	1	2
Природнича	2	2	4
Технологічна	1	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	0,5	0,5	1
Інформатика	1	1	2

Образотворче мистецтво	1	1	2
Музичне мистецтво	1	1	2
Фізична культура	2	2	4
Хореографія	1	1	2
Усього	22+3	22+3	44+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять <i>Курс «Основи театральної грамоти»</i>	- 1	- -	- 1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	46
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	25	51

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Ніжинської гімназії № 2
на 2024/2025 навчальний рік
для 5 класів з українською мовою навчання

Наказ МОН України № 235 від 19.02.2021 року «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»
(в редакції наказу МОН № 1120 від 09.08.2024) Додаток 3

Освітня галузь	Навчальні предмети та інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класах		
		5-А	5-Б	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	8
	Українська література	2	2	4
	Зарубіжна література	1,5	1,5	3
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	7
Математична	Математика	5	5	10

Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	4
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	2
	Етика	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1,5	1,5	3
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	3
Технологічна	Технології	2	2	4
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	4
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26,5+3	26,5+3	53+6
Додаткові години для вивчення освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	
<i>Міжгалузеві інтегровані курси:</i>				
«STEM»		1	1	2
«Драматургія і театр»		0,5	0,5	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28	56
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3	56+6

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Ніжинської гімназії № 2
на 2024/2025 навчальний рік
для 6 класів з українською мовою навчання

Наказ МОН України № 235 від 19.02.2021 року «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»
(в редакції наказу МОН № 1120 від 09.08.2024) Додаток 3

Освітня галузь	Навчальні предмети та інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класах		
		6-А	6-Б	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	8
	Українська література	2	2	4
	Зарубіжна література	1,5	1,5	3
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	7
Математична	Математика	5	5	10
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	4
	Географія	2	2	4
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	2
	Етика	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	Історія України. Всесвітня історія	2,5	2,5	5
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	3
Технологічна	Технології	2	2	4
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	4
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		29,5+3	29,5+3	59+6
Додаткові години для вивчення освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	
<i>Міжгалузеві інтегровані курси:</i>				
«STEM»		1	1	2
«Драматургія і театр»		0,5	0,5	1

Гранично допустиме навчальне навантаження	31	31	62
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	31+3	31+3	62+6

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Ніжинської гімназії № 2
на 2024/2025 навчальний рік
для 7 класів з українською мовою навчання

Наказ МОН України № 235 від 19.02.2021 року «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»
(в редакції наказу МОН № 1120 від 09.08.2024) Додаток 3

Освітня галузь	Навчальні предмети та інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класах		
		7-А	7-Б	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	3,5	3,5	7
	Українська література	2	2	4
	Зарубіжна література	1,5	1,5	3
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	7
Математична	Алгебра	3	3	6
	Геометрія	2	2	4
Природнича	Біологія	2,5	2,5	5
	Географія	2	2	4
	Фізика	2	2	4
	Хімія	1	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1,5	1,5	3
Громадянська та історична	Історія України	1,5	1,5	3
	Всесвітня історія	1	1	2
Інформатична	Інформатика	2	2	4
Технологічна	Технології	1	1	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1,5	1,5	3
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		31,5+3	31,5+3	63+6
Додаткові години для вивчення освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	
Міжгалузевий інтегрований курс				1

<i>«Драматургія і театр»</i>	0,5	0,5	
Гранично допустиме навчальне навантаження	32	32	64
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	32+3	32+3	64+6

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Ніжинської гімназії № 2
на 2024/2025 навчальний рік
для 8-9 класів з українською мовою навчання

Наказ МОН України № 405 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»
(Таблиця 1 до Типової освітньої програми)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		8	9
		8	9
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Англійська мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура**	3	3
Разом		28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3
		-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28,5+3	30+3

VII. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання учнів у гімназії урегульовано такими документами:

- ✓ Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- ✓ Наказ МОН від 20.05.2024 № 714 (затверджено зміни до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних і комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти;
- ✓ Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1 – 4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813;
- ✓ Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222 (зі змінами, внесеними згідно з наказом МОН №1009 від 19 серпня 2016 року);
- ✓ Наказ МОН від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»;
- ✓ Інструкція з ведення класного журналу 5 – 11(12) класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496.

У 1 – 4 класах відповідно до Державного стандарту початкової освіти здійснюють формувальне і підсумкове оцінювання. Заклади загальної середньої освіти, відповідно до статті 54 Закону України «Про освіту» щодо академічної свободи педагогічних працівників, можуть розробити власну систему оцінювання результатів навчання учнів або скористатись чинними Методичними рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання учнів 1 – 4 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН № 813 від 13.07.2021).

Оцінювання результатів навчання учнів 5 – 9 класів.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання:

формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);

констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);

діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);

коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);

орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);

мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);

прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);

виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту.

Для запобігання перевантаженню учнів час проведення контрольних робіт визначається загальношкільним графіком, складеним заступником директора гімназії за погодженням із вчителями. Впродовж одного робочого дня учні можуть виконувати письмову (тематичну/контрольну) роботу тільки з однієї дисципліни, а протягом тижня – не більше ніж з трьох. Під час планування письмових контрольних робіт у кожному класі необхідно передбачити їх рівномірний розподіл протягом усього 4 семестру, не допускаючи накопичення письмових контрольних робіт наприкінці семестру, навчального року.

Основні види оцінювання

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета / інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

усного опитування (індивідуальне, групове тощо); спостереження; аналіз портфоліо;

письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);

практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; навчальний проект; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);

завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);

самооцінювання, взаємооцінювання;

комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / Інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

До оцінювання наскрізних умінь може долучатися шкільний психолог.

Оцінювання результатів навчання учнів потребує гнучкості. Підходи до оцінювання в різних класах закладу загальної середньої освіти можуть мати відмінності, спрямовані на реалізацію освітньої програми закладу освіти та автономії вчителя.

Під час навчання в дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей).

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель / учителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню / учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнівства та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових / електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.